

Pedagogisch beleidsplan

Peuteropvang Het Rupsje

April 2020

Het Rupsje (onderdeel van kindcentrum de Vlinder)

Frankrijklaan 2

1966 VD Heemskerk

Telefoonnummer: 0251-237766

Directeur: Suzanne Pauw

E-mail: vlinder@tabijn.nl

Website: vlinder.tabijn.nl

Inhoud

1.	Inleiding en algemene informatie	3
1.1	Locatie informatie	3
1.2	Visie van kindcentrum de Vlinder	4
1.3	Visie van peuteropvang Het Rupsje	5
2.	Verantwoorde Kinderopvang	5
2.1	Emotionele veiligheid.....	5
2.2	Persoonlijke competenties.....	7
2.3	Sociale competentie.....	10
2.4	Normen en waarden	10
3.	Visie op VVE.....	12
	Bijlage 1: Ontwikkelingsgericht werken.....	14
	Mentorschap	14
	Volgen en signaleren.....	14
	Warme overdracht	15
	Aansluiting met groep 1	15
	Externe contacten/ondersteuning	16
	Ouderbetrokkenheid en contact.....	16
	Ouderraadpleging	17
	Bijlage 2: Praktische informatie	18
	Afwezigheid	18
	Extra dagdelen en het ruilen van dagen	18
	Suggesties en klachten	18
	Veiligheidsprotocollen.....	18
	Verlaten stamgroep en locatie.....	18
	Bijlage 3: Deskundigheidsbevordering in de kinderopvang.....	19
	Inzet pedagogisch beleidsmedewerker.....	19
	Inzet pedagogisch coach	20
	Scholingsplan pedagogisch medewerkers Tabijn 2020.....	21
	Scholingsplan pedagogisch medewerkers Voorschoolse Educatie 2020	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
	Medewerkers in opleiding en stagiaires	24
	Vrijwilligers.....	24

1. Inleiding en algemene informatie

Voor u ligt het Pedagogisch beleid van peuteropvang Het Rupsje. De peuteropvang is onderdeel van Kindcentrum de Vlinder. Wij bieden op kindcentrum de Vlinder een plek voor kinderen van 2 t/m 12 jaar. Medewerkers van de basisschool en de peuteropvang werken samen als één team. Op deze manier kunnen wij voor kinderen een doorgaande lijn bieden van de peuteropvang naar de kleutergroep.

Kindcentrum de Vlinder wordt ondersteund door schoolbestuur Tabijn. Tabijn verzorgt onderwijs op 22 basisscholen in Noord-Holland. Bij 10 scholen biedt Tabijn kinderopvang aan in eigen beheer.

Het doel van dit beleidsplan is niet alleen het inzichtelijk maken van kwaliteit, maar tevens geeft het een idee van de visie en pedagogische uitgangspunten van Peuteropvang Het Rupsje. Het laat zien hoe wij werken met kinderen. Het geeft duidelijkheid over wat ouders van ons mogen verwachten en waar wij voor staan. Voor de pedagogisch medewerkers vormt dit beleidsplan het uitgangspunt van de beroepshouding en het (pedagogisch) handelen.

1.1 Locatie informatie

Kindcentrum de Vlinder bevindt zich op de Frankrijklaan 2 in Heemskerk. Het kindcentrum Rinket bestaat uit: basisschool de Vlinder en peuteropvang Het Rupsje. Voor kleuters is er extra ondersteuning mogelijk op het gebied van taal door de inzet van een NT2-docent gedurende twee dagdelen per week, de Cocon. De peuteropvang maakt in principe gebruik van de hoofdingang van school, maar kan ook gebruik maken van een eigen ingang die direct uitkomt in het lokaal. De peuteropvang maakt gebruik van een toiletruimte met een eigen toilet en verschoonruimte. De peuteropvang beschikt over materialen gericht op de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Verder maakt de groep ieder dagdeel gebruik van het speellokaal.

Groepsinformatie

Op Het Rupsje bieden we Voorschoolse Educatie. De peuteropvang is een gemengde groep, toegankelijk voor kinderen met een VVE-indicatie en kinderen zonder een VVE-indicatie. De kinderen worden begeleid door twee pedagogisch medewerkers (pm-ers).

De opbouw van de groep is in het volgende schema weergegeven.

Naam groep	Leeftijdsopbouw	Maximaal aantal kinderen	Aantal pm-ers	Openingsdagen	Openingstijden
Blokkendoos Ochtend	2,5 tot 4 jaar	16	2	Ma, Di, Do, Vr	8:15 – 12:15

Het Rupsje is 40 weken per jaar geopend en sluit zoveel mogelijk aan op de schoolvakanties van de Vlinder. Voor kinderen met een VVE-indicatie bieden we plek voor 4 dagdelen per week, 4 uur per dag. Op deze manier geven we voor deze kinderen vorm aan het totaal van 960 uur Voorschoolse Educatie, welke verplicht is vanaf augustus 2020 (16 uur per week, 40 weken per jaar, gedurende 1,5 jaar).

Voor kinderen zonder VVE-indicatie bieden we plek voor 2 dagdelen per week.

Inschrijving voor kindcentrum de Vlinder

De kinderen die als peuter op 2-jarige leeftijd bij ons starten, stromen veelal door naar onze basisschool. Voor deze doorstroming is een inschrijving nodig voor de peuteropvang én voor de basisschool.

Samenwerking binnen kindcentrum de Vlinder

Op Het Rupsje en de Vlinder werken we vanuit dezelfde kernwaarden. Op Het Rupsje werken we met het programma Peuterplein. Dit programma sluit qua uitgangspunten en aanpak goed aan op de programma's Schatkist en Kleuteruniversiteit waar de kleutergroepen thema's van gebruiken. Op deze manier zijn kinderen bij de start van de basisschool bijvoorbeeld al gewend aan de thema's op de groep, de aanpak en zijn ze vertrouwd met de omgeving en de teamleden van het kindcentrum. Medewerkers van de basisschool en de peuteropvang werken samen als één team van professionals, die werken vanuit hun eigen expertise. Op de Vlinder kennen we de kinderen (en hun ouders) ook al vanaf jonge leeftijd. Dit zorgt ervoor dat we goed kunnen aansluiten bij de ontwikkeling van kinderen en hun ondersteuningsbehoeften.

1.2 Visie van kindcentrum de Vlinder

De Vlinder is een positief, open en sociaal kindcentrum waar je kunt zijn wie je bent. We gaan respectvol met elkaar om en werken elke dag samen aan een positief, vriendelijk en sociaal klimaat met behulp van de aanpak Schoolwide Positive Behavior Support (SWPBS) en de methode Vreedzame School. We zorgen ervoor dat kinderen zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn, want dat is de basis om tot leren te komen. Dit doen we door structuur en duidelijkheid te bieden. We spreken onze verwachtingen uit, hebben kindcentrumbrede afspraken over hoe je je gedraagt en bekrachtigen en belonen goed gedrag (zie paragraaf 2.4 Normen en waarden voor meer informatie over SWPBS). Binnen ons veilige klimaat krijgt ieder kind de kans om zijn of haar talenten optimaal te ontwikkelen. Ons kindcentrum heeft een Katholieke identiteit, waarbij kinderen met verschillende achtergronden en religies van harte welkom zijn. De kinderen hebben veel verschillende achtergronden en religies, wat maakt dat we een mooi en kleurrijk kindcentrum zijn. We zijn een laagdrempelige school waarin alle leerlingen én ouders participeren. Iedereen is welkom, we spelen met elkaar, leren met elkaar en zorgen voor elkaar, samen zijn we één. We werken doelgericht aan zelfstandigheid en leren kinderen samen te werken. Zo hebben kinderen invloed op hun eigen leerproces en leren ze ook veel van elkaar.

Om dit duidelijk te kunnen vertalen hebben we dit samengevat in ons motto:

Samen leer je meer!

In de peuter- en kleutergroepen werken we vanuit het principe van spelend leren. Dat betekent dat een kind vanuit spel ervaringen en ontdekkingen opdoet, waarvan het iets leert. De ontwikkeling komt vanuit het kind. De leerkrachten en pedagogisch medewerkers zorgen voor een speel-/leeromgeving die de kinderen prikkelt in hun nieuwsgierigheid en uitdaagt met rijke spelmaterialen. De leerkracht of pedagogisch medewerker sluit aan bij het spel van de kinderen en observeert waar de kansen liggen om de kinderen verder te helpen. De leeromgeving wordt ingericht rondom thema's waarin, naast het spel van de kinderen, taal-, reken- en overige activiteiten aan bod komen. Op die manier stimuleren we de brede ontwikkeling van kinderen, kunnen ze verschillende ervaringen opdoen en hierdoor hun eigen talenten ontdekken.

1.3 Visie van peuteropvang Het Rupsje

Peuters zijn enorm nieuwsgierig. Zeker in de leeftijd van 2 tot 4 jaar gaan ze de wereld om zich heen ontdekken. Vanuit de basis van veiligheid en vertrouwen helpen en stimuleren wij het kind om zich spelenderwijs te ontwikkelen. Wij proberen het kind die kennis en vaardigheden bij te brengen die het nodig heeft om zich als individu en als lid van de groep te vormen.

Al spelend ontwikkelen zij zich in hun eigen tempo. Het is daarom heel belangrijk dat zij plezier hebben in dit spelen. Dit is dan ook terug te zien in ons motto:

Samen spelen met plezier!

Dit motto is een voorloper op het motto van de Vlinder "Samen leer je meer".

Onze visie op de peuter is als volgt:

- Iedere peuter is uniek en heeft een eigen karakter, eigen interesses en eigen talenten.
- Iedere peuter is nieuwsgierig, wil ontdekken en leren.

Onze pedagogische uitgangspunten daarbij zijn:

- Wij bieden kinderen een veilige en stimulerende omgeving
- Wij stimuleren de totale ontwikkeling van een kind, waarbij er extra aandacht is voor de taalontwikkeling.
- Wij benaderen kinderen positief
- Wij geven kinderen de ruimte en respecteren hun mogelijkheden
- Wij geven kinderen emotionele ondersteuning
- Wij bieden structuur
- Wij hebben respect voor verschillen in culturen, gewoontes en gebruiken
- Wij vinden samenwerking met de ouders onmisbaar om de ontwikkeling van het kind samen goed te blijven volgen en te bespreken

2. Verantwoorde Kinderopvang

Naast onze visie op peuteropvang zijn ook de pedagogische basisdoelen uit de wet Kinderopvanguitgangspunt voor het pedagogisch handelen op Het Rupsje. Onderstaande basisdoelen zijn daarom in ons beleid verwerkt.

1. Kinderen een gevoel bieden van emotionele veiligheid
2. Kinderen de gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
3. Kinderen de gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties
4. Kinderen de gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.

2.1 Emotionele veiligheid

De basis om zich te goed te kunnen ontwikkelen, is dat jonge kinderen zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich onveilig voelt, staat het niet open voor spelen en kan het zich niet ontwikkelen. Alle energie gaat dan zitten in het op zijn hoede zijn.

Het gevoel van veiligheid voor de kinderen wordt op Het Rupsje bepaald door de pedagogisch medewerkers, de organisatie van de groep en het contact met de andere kinderen. Verder is het belangrijk dat de ruimte veilig is. De inrichting en het speelmateriaal van Het Rupsje is speciaal ingericht voor de leeftijd van 2 tot 4 jaar. In het Veiligheid- en Gezondheidsbeleid zijn regels en

afspraken uitgewerkt, gericht op hygiëne en hoe wij omgaan met grote en kleine risico's. In het vervolg van deze paragraaf werken we uit hoe we emotionele veiligheid bieden aan de kinderen.

Pedagogisch handelen

Veiligheid en geborgenheid ontstaan niet zomaar. De pedagogisch medewerkers geven een kind de tijd en de ruimte om zich op zijn/haar gemak te voelen op Het Rupsje. Het contact met de ouders vinden wij zeer belangrijk (zie ook de paragraaf "Wennen").

Wij bieden veiligheid door kinderen persoonlijke aandacht te geven. Wij laten weten dat wij zien welke emoties het kind heeft en wat er aan de hand is. De pedagogisch medewerkers gaan met elk kind een persoonlijke relatie aan en gaan op een positieve, ondersteunende manier met de kinderen om. Het contact met de ouders vinden wij hierbij zeer belangrijk. Elk dagdeel start met een inloop, waardoor het mogelijk is dat de ouders even een spelletje kunnen doen met hun kind. Het afscheid nemen wordt zo op een meer natuurlijke manier vormgegeven.

Emoties zoals boosheid en verdriet van kinderen worden begrepen en geaccepteerd. Soms wil een kind alleen even geknuffeld worden als het zich onzeker of verdrietig voelt. Wij proberen erachter te komen wat de reden van het huilen is en proberen er dan wat aan te doen. Zo zorgen zij voor een stabiele basis en structuur waar de kinderen hun gedrag aan kunnen spiegelen.

Vaste gezichten

Bij Het Rupsje zijn twee vaste pedagogisch medewerkers werkzaam, die beiden op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag aanwezig zijn. Door gebruik te maken van twee vaste gezichten, wordt het gevoel van veiligheid van de kinderen vergroot. De pedagogisch medewerkers kennen alle kinderen goed. Kinderen voelen zich veilig en vertrouwd bij de vaste gezichten.

Alleen bij verlof of ziekte kan het gebeuren dat een vast gezicht afwezig is. In dit geval wordt een vast gezicht vervangen door een gekwalificeerde medewerker uit de flexpool van Tabijn of een teamlid van kindcentrum de Vlinder.

Wennen

Kind en ouders(s) moeten wennen aan een nieuwe situatie. Voor veel kinderen is Het Rupsje de eerste plek waar het zal zijn zonder ouder of andere vertrouwde verzorger. Voor de ouder kan het ook moeilijk zijn om de jonge peuter achter te laten. We vinden het belangrijk dat kind en ouder zich welkom voelen en dat een kind op een voor hem/haar veilige manier went. Een ontspannen relatie tussen ouders en pedagogisch medewerkers helpt het kind om de overgang van thuis naar Het Rupsje zo prettig mogelijk te laten verlopen. Daarom wordt vanaf de eerste kennismaking gewerkt aan een goede samenwerking tussen ouders en de pedagogisch medewerkers. Ook tijdens de dagelijkse haal- en brengmomenten, tijdens het wennen maar natuurlijk ook daarna, is er tijd om in gesprek te gaan. Overdracht van informatie tussen ouders en pedagogisch medewerkers is namelijk essentieel. We informeren ouders niet alleen over alle belangrijke gebeurtenissen op de voorziening, maar ook over de verzorging, belevenissen en het welbevinden van het kind. We vragen ouders naar de leefwereld thuis en creëren op die manier een sfeer van uitwisseling. Als ouders en pedagogisch medewerkers wederzijds goed op de hoogte zijn van de bijzonderheden in het leven van het kind bevordert dit het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.

Voordat een kind bij de peuteropvang start, laten we het kind en de ouders in kleine stappen wennen aan de groep. Dit doen wij het liefst op een tijdstip dat de groep draait; zo kunnen het kind en de ouders de groep, de kinderen en de activiteiten al zien. Het kind kan als het wil ook al meedoen.

Wanneer een kind daadwerkelijk gestart is, letten we extra op of alles naar wens verloopt. Als gewend raken minder vanzelfsprekend is, zorgen wij voor troost en duidelijkheid in wat er komen gaat. Als het nodig is wordt de tijd dat het kind zonder ouder op de groep is, met een paar uur per keer opgebouwd. We vinden het belangrijk dat ook ouders een goed gevoel hebben bij het verloop

van de opvang van hun kind. Als het gewenst is, kunnen ouders altijd een extra gesprek met de pedagogisch medewerkers voeren of de groep bellen hoe het met hun kind gaat.

Dagritme en routines

Om het gevoel van veiligheid te vergroten is het dagritme van de peuteropvang elke dag hetzelfde. Op deze manier weten de kinderen wat zij kunnen verwachten en maken we de ochtend voorspelbaar. Elk dagdeel starten we met een inloop. Kinderen kunnen met hun ouder een activiteit doen of met andere kinderen spelen. De pedagogisch medewerkers nemen de tijd om van de ouder te horen hoe het met het kind gaat. Daarna begeleiden de pedagogisch medewerkers het kind bij het afscheid nemen van hun ouder. Eén van de pedagogisch medewerkers neemt dan de tijd om met de kinderen een activiteit te doen, terwijl de andere pedagogisch medewerker de tijd heeft om ouders te woord te staan. Daarna wordt er afscheid genomen en starten we met het programma. Dit programma wordt zichtbaar gemaakt door de dagritme kaarten, zodat de dagindeling voor de kinderen inzichtelijk is.

Dagindeling	
8:15 – 8:30	Inloop en afscheid ouders
8:30 – 8:45	Samen de dag starten in de kring
8:45 – 9:45	Activiteit
9: 45 – 10:15	Vrij spel/buitenspelen
10:15 – 10:45	Tussendoortje: eten en drinken
10:45 – 11:45	Activiteit
11:45 – 12:15	Vrij spel/buitenspelen
12:00 – 12:15	Ophalen en overdracht naar ouders

Vanaf 12 uur wordt het kind weer opgehaald door de ouder. De pedagogisch medewerkers nemen de tijd om aan de ouder over te dragen wat het kind het gegaan en hoe de ochtend is verlopen.

Activiteiten worden in thema's aangeboden. Elk thema duurt drie tot vier weken. Dit schept voor de kinderen veel duidelijkheid en structuur. Het werken met thema's zorgt ervoor dat kinderen gedurende langere tijd met eenzelfde onderwerp bezig kunnen zijn. Op deze wijze is het mogelijk steeds meer diepgang aan het thema te geven. Bij de activiteiten maken we veel gebruik van diverse routines die ook de voorspelbaarheid voor de kinderen vergroten, zoals liedjes wanneer het tijd is om op te ruimen of om het moment aan te geven om even naar de juf te luisteren.

2.2 Persoonlijke competenties

Hiermee wordt bedoeld op de brede persoonskenmerken, zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden, ofwel het zinvol bezig zijn. Kinderen krijgen de mogelijkheid om vaardigheden onder de knie te krijgen en zelfvertrouwen op te bouwen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het leren van taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden. Door veel uit te proberen en veel te oefenen, ontdekt een kind de eigen mogelijkheden. Ieder kind wil graag ontdekken en spelen, dat hoort bij het opgroeien. Hoe meer kans een kind krijgt om te ontdekken, hoe beter en breder het kind zich kan ontwikkelen en hoe beter het kind zich later zelfstandig, creatief en onafhankelijk kan gedragen. Daarnaast zetten wij extra in op taal. Er zijn regelmatig gesprekken in de grote en kleine kring, waarbij we een rijk taalaanbod verzorgen. Ook is er veel ruimte voor de kinderen om actief deel te nemen aan de gesprekken.

Pedagogisch handelen

Op Het Rupsje werken wij met het VVE-programma Peuterplein. Dit programma richt zich op het voorkomen en inlopen van achterstanden in de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van jonge kinderen. Uitgangspunt is een breed aanbod, uitgewerkt in gestructureerde en herkenbare activiteiten bij de diverse ontwikkelingsgebieden.

Het programma Peuterplein sluit qua uitgangspunten en aanpak goed aan op de programma's Schatkist en Kleuteruniversiteit waar de kleutergroepen van de Vlinder thema's van gebruiken. Beide programma's zijn integraal en speels opgebouwd rond thema's. Er wordt met Peuterplein, Schatkist en Kleuteruniversiteit spelenderwijs gewerkt in een doorlopende lijn naar groep 3.

De thematische activiteiten dragen bij aan een rijk taalklimaat om de taalontwikkeling zo goed mogelijk te stimuleren. De programma's worden ingezet voor alle kinderen die Het Rupsje of de Vlinder bezoeken.

Cognitieve en rekenontwikkeling

Kinderen leren door middel van interactie, spel en spelmaterialen en ontwikkelen zo hun denken. Op Het Rupsje zijn veel materialen aanwezig om de cognitieve ontwikkeling te stimuleren zoals spelletjes, puzzels, blokken e.d. Er worden activiteiten gedaan om de cognitieve ontwikkeling te stimuleren, zoals het oefenen met kleuren, tellen, benoemen van dieren, dagen van de week, enz. Dit proberen we te doen binnen de context van het thema, zodat het betekenisvol is voor de kinderen. We stimuleren ouders om met dit materiaal te werken tijdens de inloop.

Taalontwikkeling

Taalontwikkeling is van groot belang voor de totale ontwikkeling van kinderen. Het is een bepalende factor voor hun schoolsucces. Kinderen hebben een uitgebreide woordenschat nodig om te kunnen communiceren en boodschappen over te dragen, en om zich te ontwikkelen in de voorschoolse periode en straks op school. Taal is op kindcentrum de Vlinder dan ook een speerpunt. Dat is in alle groepen, van peuters tot en met groep 8 duidelijk te zien en te horen. We doen veel taalactiviteiten op het kindercentrum, muziek speelt hierbij een belangrijke rol. Bij de hogere groepen is ook bij andere vakken aandacht voor woordenschat en taal.

Een deel van de kinderen die onze peuteropvang bezoekt, heeft een andere moedertaal dan het Nederlands. Voor deze kinderen is het belangrijk dat zij Nederlands als tweede taal leren. Bij Het Rupsje worden (taal)achterstanden vroeg gesignaleerd en werken we in een doorgaande lijn met de kleutergroepen. De taalontwikkeling van de peuters en kleuters wordt nauwlettend gevolgd met behulp van ons observatie- en registratiesysteem.

Kinderen leren taal door taal te gebruiken in een authentieke en rijke leersituatie, in interactie met anderen. Daarom krijgen zij op Het Rupsje veel gelegenheid tot praten met de pedagogisch medewerkers en met elkaar, tot vertellen en vragen stellen. Taalstimulering wordt niet beperkt tot geplande activiteiten, maar kan de hele dag door plaatsvinden. Goede taalmomenten doen zich bijvoorbeeld ook voor tijdens dagritmeactiviteiten en dagelijkse routines (verschonen, eten en drinken, afscheid nemen). Daarnaast wordt ook tijdens spel de taalontwikkeling interactief gestimuleerd. Door communicatie over en weer tijdens het spelen, leren kinderen veel nieuwe woorden en taal. Het spel in de verschillende hoeken biedt volop gelegenheid tot communicatie over en weer tussen kinderen onderling, maar ook tussen pedagogisch medewerker en kind.

Om ergens over te kunnen praten, moeten kinderen een minimale woordenschat hebben. Daarom is er veel aandacht voor de woordenschatverwerving. De woorden worden in een betekenisvolle context aangeleerd binnen het thema. Door de woorden te koppelen aan activiteiten worden ze door de kinderen sneller actief gebruikt. De pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de

woordenschatdidactiek. Voor de keuze van de aan te leren woorden maken wij gebruik van LOGO3000 (gebaseerd om de basiswoordenlijst Amsterdamse kleuters). Het aanbod voor woordenschat met de methode LOGO gaat door t/m groep 4 (met LOGO middenbouw).

De woordkaarten van elk thema worden meegegeven aan de ouders, zodat zij deze woorden ook in de thuissituatie kunnen oefenen om de woorden nog beter in te slijpen. Daarnaast worden er korte routines ingeslepen, zodat deze kinderen wel kunnen functioneren binnen de groep (bijv.: Jas; doe je jas aan). Dit gebeurt met woorden, gebaren en/of plaatjes.

Bij een kind dat Nederlands als tweede taal leert, kan het voorkomen dat een "stille periode" plaatsvindt. Tijdens een stille periode leert een kind passief woorden verwerven, waarbij woorden steeds beter worden begrepen en betekenis krijgen. Maar een kind kan tijdens deze periode nog niet actief taal gebruiken, ofwel de taal spreken of gebruiken.

Motorische ontwikkeling

In de peuterperiode ontwikkelt zich de motoriek van een kind. Voor jonge kinderen is het belangrijk dat ze de ruimte krijgen om te bewegen en zo hun motoriek te ontwikkelen.

Als het kan, gaan wij iedere dag naar buiten. Buiten spelen geeft een heel andere uitdaging voor de motorische ontwikkeling dan binnen. Zodoende wordt er ruimte geboden om ook buiten lichamelijk bezig te zijn, zodat zij hun eigen mogelijkheden kunnen leren kennen. Denk hierbij aan: rennen, klimmen, fietsen, springen, met de bal spelen, met zand spelen en zo meer.

Verder maken wij gebruik van het speellokaal. Wij zijn hier doelgericht bezig met de motorische ontwikkeling door gebruik te maken van allerlei materialen en spelvormen. Op deze manier is er een goede afwisseling van activiteiten voor de peuters. Allerlei vaardigheden worden geoefend. De kinderen leren hierdoor ook samen spelen en ze leren hoe ze met elkaar om kunnen gaan. Hierdoor groeit het zelfvertrouwen.

De fijne motoriek wordt gestimuleerd door peuters te leren gerichte en verfijnde bewegingen te maken. Naarmate een peuter zich verder ontwikkelt, worden deze bewegingen kleiner en soepeler. We oefenen dit door het vasthouden van een pen/potlood of lijmkwast. De kinderen leren omgaan met een schaar, kralen rijgen en prikken met een prikpen. We geven kinderen de ruimte om dit zelf te ontdekken. We stimuleren het kind steeds een stap verder te gaan in de ontwikkeling. Het proces en niet het eindresultaat staat daarbij voorop. Het eindresultaat hoeft dus zeker niet perfect te zijn, het is vooral belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen. Daarom is het proces het belangrijkste.

Sociaal emotionele ontwikkeling

Gedurende de peuterleeftijd neemt de sociaal-emotionele ontwikkeling een belangrijke plaats in. Op Het Rupsje wordt daar veel aandacht aan gegeven. Op het moment dat peuters Het Rupsje bezoeken, verandert er veel voor hen. Ze moeten zich aan de grenzen en de regels van de groep houden. Het kan ook voorkomen dat ze 'ondergedompeld' worden in een omgeving waarin een voor hen vreemde taal wordt gesproken.

Daarbij komt dat ze misschien voor het eerst een paar uur per dag weg zijn van huis. Ze moeten zich losmaken en een plek verwerven binnen de groep.

Kinderen krijgen rustig de tijd om te wennen. Ze krijgen hierbij de autonomie om te kiezen waar ze aan mee willen doen en waaraan nog niet. Eenmaal gewend zal een kind door veel uit te proberen en veel te oefenen, zijn eigen mogelijkheden ontdekken.

Hiermee werkt het kind aan brede persoonskenmerken, zoals veerkracht, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden.

Uitgangspunt is om kinderen zoveel mogelijk zelfstandig te laten zijn. Hiertoe wordt door de pedagogisch medewerkers een uitdagende leeromgeving gecreëerd met veel aandacht voor geschikte materialen en uitdagende hoeken. Kinderen worden in staat gesteld om keuzes te maken

en beslissingen te nemen. De ruimte is uitnodigend voor kinderen en ingedeeld in hoeken die verschillende soorten spel mogelijk maken. De materialen worden zo opgeborgen dat kinderen ze zelf kunnen vinden, gebruiken en weer terugzetten.

De kinderen worden gestimuleerd om dagelijkse handelingen, zoals handen wassen, eten, jas aantrekken, zelfstandig uit te voeren. Wanneer kinderen iets zelf doen, belonen we hen door hen te prijzen en aan te moedigen. Wij motiveren en stimuleren hen daarmee. Dit doen we voornamelijk door het proces van een kind te beschrijven en niet door een compliment te geven op het eindresultaat.

Effectief prijzen

Beschrijven van het eindresultaat versus beschrijven van het proces

Wat een mooie tekening <-> Je bent nu een half uur aan het tekenen, je hebt potloden en stiften gebruikt. Ik zie verschillende kleuren

2.3 Sociale competentie

Het begrip sociale competentie omvat sociale kennis en vaardigheden. Op Het Rupsje stimuleren we kinderen vooral om samen te spelen en samen te ontdekken. Door samen bezig te zijn, leert een kind ook sociale competenties zoals zich in een ander verplaatsen, communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen en ontwikkelt het kind sociale verantwoordelijkheid.

Kinderen worden hierbij begeleid, bijvoorbeeld in het verwoorden van wat ze willen en wat niet. Pedagogisch medewerkers kijken eerst of kinderen samen tot een oplossing kunnen komen. Indien nodig begeleidt zij hen hierbij. De interactie met leeftijdsgenoten, het onderdeel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

De ruimte van Het Rupsje is ingericht om sociaal gedrag te stimuleren. Zo is de groep ingedeeld in hoeken, waarbij kinderen in een klein groepjes samen kunnen komen. In de hoeken is ruimte om elkaar na te doen of naast elkaar te spelen. De huishoek nodigt uit tot rollenspellen en fantasiespel. Als een kind even geen behoefte heeft aan sociaal contact, kan het zich ook even terugtrekken in een hoek.

Voor kinderen is het belangrijk om te leren dat niet alles kan en mag en om anderen en de eigendommen van anderen te respecteren. We laten de kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden, maar ook met de gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen proberen we ze bij te brengen hoe ze kunnen functioneren in een groter geheel: in de groep, in de school, in de maatschappij.

2.4 Normen en waarden

Kinderen leren in hun eigen gezin regels en afspraken, ieder gezin heeft eigen waarden en normen, gewoontes die te maken hebben met bijvoorbeeld godsdienst. Ook in de maatschappij gelden waarden, normen en regels. Op Het Rupsje willen we kinderen stimuleren om stappen te zetten in

de richting van de ontwikkeling tot zelfstandige, sociale en weerbare leden van de samenleving. Daarbij willen we recht doen aan de individuele aanleg en mogelijkheden van het kind evenals aan het samenzijn in de groep. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen proberen we ze bij te brengen hoe ze kunnen functioneren in een groter geheel. Dit basisdoel beschouwen we als de kern van de opvoeding. We maken bij Het Rupsje gebruik van onderstaande groepsregels.

Groepsregels:

- Ieder kind mag zichzelf zijn
- We hebben respect voor elkaar
- We luisteren naar elkaar
- Kinderen wachten op hun beurt
- We delen het speelgoed met elkaar
- We gaan zorgvuldig om met het speelgoed
- Na het spelen, ruimen we het speelgoed op.
- We lopen rustig op de groep en in de gang
- Na het plassen handen wassen
- De deuren worden alleen door volwassenen opengedaan

Daarnaast werken we op Het Rupsje net als in het hele kindcentrum met **Schoolwide Positive Behavior Support (SWPBS)**. Dit is een aanpak op gedrag voor alle kinderen met als doel het creëren van een positieve omgeving die het leren bevordert en gedragsproblemen zo veel mogelijk voorkomt.

Het is een kindcentrumbrede aanpak vanuit gedeelde kernwaarden: Veiligheid, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en respect. Met SWPBS kiest kindcentrum de Vlinder voor het voeren van een preventief beleid, gericht op het bekrachtigen en waarderen van gewenst gedrag bij alle kinderen. Door actief te bouwen aan een positief klimaat en gedragsvraagstukken binnen het kindcentrum in een vroeg stadium te signaleren en daar adequaat op te reageren, streeft kindcentrum de Vlinder ernaar om een sociale omgeving te realiseren waarin kinderen zich in sociaal opzicht beter ontwikkelen en zich veiliger voelen.

Vanuit de gemeenschappelijke waarden van Kindcentrum de Vlinder (veiligheid, verantwoordelijkheid, respect en betrokkenheid) heeft het team gezamenlijk bepaald welk gedrag van de kinderen wordt verwacht. Voor alle plekken in en om het kindcentrum zijn deze gedragsverwachtingen duidelijk benoemd en visueel gemaakt.

De gedragsverwachtingen worden regelmatig actief geoefend en herhaald, zodat kinderen zich de gedragsverwachtingen en waarden eigen kunnen maken. Om gewenst gedrag structureel aan te moedigen en te waarderen, heeft Kindcentrum de Vlinder een kindcentrumbreed beloningssysteem ontwikkeld dat door alle medewerkers wordt toegepast. Leerlingen kunnen individueel tokens verdienen waarmee gespaard wordt voor een groepsbeloning. De beloningen waarvoor de tokens ingewisseld kunnen worden, worden samen met de kinderen bedacht. Het beloningssysteem stimuleert het team om haar aandacht te verleggen van 'probleemgedrag' naar 'gewenst gedrag'. Door kinderen systematisch te 'betrappen' op gewenst gedrag en hier positieve feedback op te geven, draagt het team bij aan een klimaat van vertrouwen in het kindcentrum waarin het voor kinderen veilig is om vaardigheden te oefenen en te versterken.

Rituelen

Om het groepsgevoel voor de kinderen te versterken, maken we gebruik van rituelen. Zo start de dag elke dag met een kring. Tijdens de kring worden kinderen welkom geheten, worden liedjes gezongen en wordt het dagprogramma doorgenomen met behulp van de dagritme kaarten. Voor het eten en drinken wassen de kinderen hun handen. Naast het eten en drinken wordt ook voor het opruimen en naar buiten/binnen gaan gebruikt gemaakt van een liedje. Voor verjaardagen wordt de groep versierd en mag een (gezonde) traktatie uitgedeeld worden.

3. Visie op VVE

Wettelijk wordt gevraagd om de visie op VVE te expliciteren in het pedagogisch beleid. Onze visie op de omgang met kinderen en de pedagogische uitgangspunten die we daarbij hebben geformuleerd (zoals beschreven in het document dat voor u ligt) zijn van toepassing op Het Rupsje en alle kinderen die de locatie bezoeken. We streven naar **optimale ontwikkelkansen** voor ieder kind. Optimale ontwikkelkansen bieden we door het aanbod op het gebied van taalontwikkeling, motorische ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en rekenontwikkeling op **beredeneerde wijze** vorm te geven, zodat ieder kind een zo goed mogelijke start in groep 1 kan maken. Het aanbod is **spelenderwijs** en het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen staat voorop. Om het aanbod vorm te geven gebruiken we het programma Peuterplein, dat wat betreft uitgangspunten en aanpak aansluit op de programma's Schatkist en de thema's van Kleuteruniversiteit die in groep 1/2 van de Vlinder worden gebruikt. Uitgangspunt van deze programma's is een **breed aanbod**, uitgewerkt in

gestructureerde en herkenbare activiteiten op de diverse ontwikkelingsgebieden. De **thematische activiteiten**, die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen, van Peuterplein dragen bij aan een rijk taalklimaat om de taalontwikkeling zo goed mogelijk te stimuleren. Het aanbod is beredeneerd, omdat het mede wordt afgestemd op de gegevens uit het gebruikte observatie- en registratiesysteem, maar ook op de belangstelling van het kind.

Aangezien dit pedagogisch beleidsplan is toegespitst op Het Rupsje, vormt de visie op VVE en de bijbehorende werkwijze de rode draad in dit plan. Voor het gemak geven we in onderstaand overzicht een specifiekere verwijzing naar de onderwerpen die volgens wetgeving beschreven moeten worden. We noemen eerst het onderwerp (a t/m e) en geven vervolgens aan waar informatie over dit onderwerp staat beschreven.

a.	de wijze waarop de ontwikkeling van het jonge kind wordt gestimuleerd, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling,
	Zie, met name: <ul style="list-style-type: none"> • Paragraaf 2.2: Persoonlijke competenties • Paragraaf 2.3: Sociale competentie • Bijlage 1: Ontwikkelingsgericht werken, vooral de paragraaf Volgen en signaleren
b.	de wijze waarop de ontwikkeling van peuters wordt gevolgd en de wijze waarop het aanbod van voorschoolse educatie hierop wordt afgestemd,
	Zie, met name: <ul style="list-style-type: none"> • Bijlage 1: Ontwikkelingsgericht werken, vooral de paragraaf Volgen en signaleren
c.	de wijze waarop de ouders worden betrokken bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen,
	Zie, met name: <ul style="list-style-type: none"> • Bijlage 1: Ontwikkelingsgericht werken, vooral de paragraaf Ouderbetrokkenheid en contact
d.	het inrichten van een passende ruimte waarin voorschoolse educatie wordt verzorgd en het beschikbaar stellen van passend materiaal voor voorschoolse educatie, en
	Zie: De ruimte loopt als een rode draad door dit plan en komt bij alle onderdelen steeds terug.
e.	de wijze waarop wordt vormgegeven aan de inhoudelijke aansluiting tussen voor-en vroegschoolse educatie en aan een zorgvuldige overgang van het kind van voor-naar vroegschoolse educatie.
	Zie, met name: <ul style="list-style-type: none"> • Bijlage 1: Ontwikkelingsgericht werken, vooral de paragrafen Warme overdracht en Aansluiting met groep 1.

Bijlage 1: Ontwikkelingsgericht werken

Mentorschap

Om de emotionele veiligheid te waarborgen en goed aan te kunnen sluiten bij de behoefte van elk individueel kind, krijgt elk kind een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die het kind regelmatig ziet en die toeziet op het welbevinden van een kind. Bij de start op een nieuwe groep vindt een intake plaats, deze wordt uitgevoerd door de mentor. Tijdens deze intake wordt kennisgemaakt en wordt door de mentor gevraagd naar het karakter, voorkeuren en eventueel bijzonderheden van een kind. Bij wijziging van de mentor worden de ouders schriftelijk op de hoogte gebracht. De mentor is verantwoordelijk voor het continue volgen van de ontwikkeling van een kind en documenteert dit als dit nodig is. De collega's informeren de mentor natuurlijk ook over bijzonderheden die zij hebben opgemerkt. Ouders worden door de mentor actief mondeling op de hoogte gehouden van het welbevinden en de ontwikkeling van een kind op de groep door bijvoorbeeld dagelijkse overdracht. Eén keer per half jaar vindt een oudergesprek plaats met de mentor, waarin de ontwikkeling van het kind besproken wordt. De mentor zorgt ervoor dat collega's op de hoogte zijn van de ontwikkeling en welbevinden van een kind, door dagelijkse overdracht en teamoverleggen.

Volgen en signaleren

Pedagogisch medewerkers proberen de kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen in hun ontwikkeling. Zij verzamelen relevante informatie over de ontwikkeling van het kind en gebruiken die om het kind op het juiste niveau te stimuleren. Voor de observatie op het gebied van taal, voorbereidend rekenen, bewegen, fijne motoriek, muziek en sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gebruikgemaakt van het observatiesysteem Kijk!. Het observatiemoment vindt één keer per half jaar plaats en wordt uitgevoerd door de mentor. Daarna vindt een analyse plaats van de gegevens en wordt vooruit gekeken naar het aanbod van de komende periode en wordt dit eventueel bijgesteld en/of aangescherpt.

Bij de start van de peuter wordt ook een oudervragenlijst afgenomen. In een gesprek bespreekt de mentor dan met de ouders hoe de ontwikkeling tot dan toe is verlopen.

Als er zorgen zijn over de ontwikkeling van een kind, worden de volgende stappen ondernomen:

- De pedagogisch medewerkers overleggen met elkaar over de vorderingen/ontwikkeling van een kind. Als beiden zorgelijke signalen waarnemen, wordt dit besproken met de ouders. De pedagogisch medewerkers geven de kinderen ruim de tijd om te wennen op Het Rupsje en blijven voortdurend met ouders in gesprek om het wennen te bespoedigen. Sommige kinderen hebben daar meer tijd voor nodig dan anderen.
- De pedagogisch medewerkers overleggen met de intern begeleider (ib-er) of er verdere stappen ondernomen moeten worden. Indien nodig wordt een gesprek gepland waarbij ouders, pedagogisch medewerkers en ib-er aanwezig zijn. Tijdens dit gesprek wordt besproken of een externe instantie ingeschakeld moet worden.
- Pedagogisch medewerkers kunnen een kind aanmelden bij de GGD als er zorgen zijn. Als het andere instanties betreft, neemt ib-er of de pedagogisch medewerker contact op.
- Indien er zorgen zijn, maar ouders ondanks meerdere pogingen niet mee willen werken, kan de meldcode gestart worden.

Uiteraard vindt extra ondersteuning altijd plaats in samenspraak met de ouders. In de sociale kaart van het kindcentrum is te vinden naar welke jeugdhulporganisaties of Centrum voor Jeugd en Gezin doorverwezen kan worden.

Warme overdracht

De directie, leerkrachten, intern begeleider, onderwijsassistenten en pedagogisch medewerkers van de Vlinder en Het Rupsje vormen één team met ieder zijn eigen expertise. Onder een warme overdracht verstaan we dat informatie over de ontwikkeling en bijzonderheden, voorkeuren en interesses van een kind bij de overgang naar groep 1 binnen het team gedeeld wordt, zodat zo goed mogelijk aangesloten kan worden bij de behoefte van ieder kind en er een doorlopende ontwikkellijn ontstaat. De warme overdracht kan alleen plaats vinden als ouders hiervoor schriftelijk toestemming geven. Tijdens de intake van een kind wordt ouders gevraagd toestemming te geven voor de warme overdracht. Binnen ons kindcentrum betekent de warme overdracht dat medewerkers van de kinderopvang, peuteropvang of buitenschoolse opvang actief informatie over een kind delen met leerkrachten van de groep waar een kind naar toe gaat. Deze warme overdracht gebeurt tijdens teamoverleggen of individuele gesprekken tussen bijvoorbeeld leerkracht en mentor. De intern begeleider kan bij deze overdracht aanwezig zijn indien dit nodig is. Als een kind 4 jaar wordt, bespreekt de mentor van de peutergroep eventuele bijzonderheden en de laatste observatie van de ontwikkeling en het welbevinden van een kind met de toekomstige leerkracht, bij voorkeur samen met de ouders. De pedagogisch medewerker doet dit aan de hand van een speciaal observatie- en overdrachtsformulier. Deze informatie wordt uiteraard ook gedeeld met ouders d.m.v. een overdrachtsrapportage en idealiter zijn zij aanwezig bij het gesprek met de leerkracht. De warme overdracht vindt plaats tussen de 2 en 4 weken voor het kind 4 jaar wordt. Ook vindt een warme overdracht plaats met een medewerker van de buitenschoolse opvang, indien een kind hier gebruik van gaat maken. Door de warme overdracht dragen we bij aan een doorgaande ontwikkellijn van 0 – 13 jaar.

Mocht gekozen worden voor een andere basisschool na Het Rupsje dan wordt de overdrachtsrapportage aan de ouders meegegeven voor de volgende school. Indien nodig zal dit, na schriftelijke toestemming van ouders, mondeling worden toegelicht aan de nieuwe school.

Aansluiting met groep 1

Aangezien peuteropvang Het Rupsje een onderdeel is van basisschool de Vlinder verloopt de overgang naar groep 1 van de Vlinder heel soepel. Naast de warme overdracht zoals hierboven beschreven zijn er verschillende aspecten die bijdragen aan een soepele overgang:

- De kinderen kennen de leerkrachten van de kleutergroepen, omdat er regelmatig samen activiteiten worden gedaan.
- Het programma Schatkist en de thema's van Kleuteruniversiteit sluiten wat betreft uitgangspunten en aanpak goed aan bij Peuterplein waardoor de kinderen al bekend zijn met de uitgangspunten, manier van werken en thema's. Ook zijn er diverse herkenbare visuele onderdelen in de klas, denk bijvoorbeeld aan de dagritmekaarten.
- Er worden zoveel mogelijk dezelfde regels en rituelen gehanteerd.
- De kinderen zijn al bekend met het gebouw.

Ook goed wennen draagt bij aan een soepele overgang. In de laatste twee weken voor de 4^e verjaardag mag het kind vijf keer een dagdeel kennismaken in de nieuwe groep op de Vlinder. Deze dagen worden in overleg met de ouders afgesproken.

Het is wel nodig dat ouders de leerling apart inschrijven via een inschrijvingsformulier op de Vlinder, omdat de leerling overgaat van opvang naar onderwijs. In bepaalde gevallen is het mogelijk dat de leerling niet geplaatst kan worden in groep 1. Dit kan voorkomen als de school aangeeft

handelingsverlegen te zijn. Dit houdt in dat de school niet de zorg kan bieden die het kind nodig heeft. Samen met de ouders wordt dan gekeken wat wel de beste plek voor het kind is.

Externe contacten/ondersteuning

Wanneer blijkt dat een kind meer gerichte begeleiding en ondersteuning nodig heeft, bekijken we in overleg met de ouders welke mogelijkheden we kunnen bieden. We proberen daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de individuele behoeften van het kind. In overleg met de ouders zetten we een eventueel vervoltraject uit. De pedagogisch medewerker en de ib-er hebben hierbij een adviserende rol en bieden ondersteuning bij het zoeken naar deskundige hulp. Ook voor deze vorm van informatie delen moeten ouders eerst schriftelijk toestemming geven. Indien externe hulp nodig is, blijft ons kindcentrum een gezin ondersteunen en begeleiden waar dit nodig is.

Het Rupsje en de Vlinder werken samen met Jeugdgezondheidszorg Kennemerland, Kenter en Centrum voor Jeugd en Gezin.

Verder onderschrijven we de principes voor positief opvoeden van Triple P en zullen wij ouders op de hoogte brengen van opvoedkundig aanbod van hun kant.

Daarnaast is één keer per maand de jeugdmaatschappelijk werkster aanwezig. Ouders kunnen met haar een afspraak maken om over opvoedkundige zaken te spreken.

Ouderbetrokkenheid en contact

Ouderbetrokkenheid, en vooral actief onderwijsondersteunend gedrag van ouders heeft een positief effect op de ontwikkeling van een kind. De aansluiting tussen school en ouders en het betrekken van ouders bij de ontwikkeling van hun kind, vinden wij dan ook erg belangrijk. Ouders worden op verschillende manieren betrokken bij activiteiten op Het Rupsje en gestimuleerd om thuis activiteiten te ondernemen met hun kind:

- In speciale **ouderbrieven** wordt bij elk thema aandacht gegeven aan de ontwikkeling thuis. Ouders krijgen zo meer inzicht in het belang van een vroege ontwikkeling en leren hoe ze kunnen inspelen op de ontwikkelingsmogelijkheden en –behoeften van hun kind. Een ouder kan dan thuis inspelen op de activiteiten en onderwerpen die op school aan bod komen en bijvoorbeeld voorlezen of samen liedjes zingen.
- De **dagelijkse inloop** wordt benut als kans om te werken aan ouderbetrokkenheid in die zin dat de pedagogisch medewerkers bepaalde activiteiten voorbereiden of materialen klaar zetten, zodat ouders aan de slag kunnen met hun kind. Ouders maken op deze manier kennis met verschillende spel- en ontwikkelingsmaterialen. Daarnaast vervullen de pedagogisch medewerkers op dat moment een voorbeeldrol voor ouders.
- We houden **open ochtenden** op de groep en **koffieochtenden**, waarbij ouders geïnformeerd worden over bijvoorbeeld voorlezen, opvoeding, gedrag of gezonde voeding.
- Voor laagdrempelige **opvoedvragen** kunnen ouders altijd terecht bij de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers hanteren hierbij de principes voor positief opvoeden van Triple P en verwijzen indien nodig door naar een andere functionaris of instantie.
- De **dagelijkse overdracht** wordt benut om ouders te informeren over het thema en de activiteiten van hun kind op de groep. Waar mogelijk wordt het kind hierbij betrokken. De pedagogisch medewerkers proberen ouders tips te geven en te enthousiasmeren om ook thuis aan de slag te gaan.
- Er is jaarlijks aandacht voor een aantal **themaweken en -dagen** zoals de Kinderboekenweek en Modderdag. Deze weken en dagen worden aangegrepen om ouders ook te enthousiasmeren.

- Twee keer per jaar wordt een **voortgangsgesprek** gevoerd met de ouders over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Tijdens deze gesprekken zal ook aandacht zijn voor de ontwikkelingsstimulerende activiteiten die ouders thuis kunnen ondernemen.
- Er worden regelmatig **uitstapjes** gemaakt waarbij ouders ook betrokken worden. Deze uitstapjes hebben meestal te maken met het thema waaraan gewerkt wordt. Denk aan een uitstapje naar de kinderboerderij of de bibliotheek. Dit is een manier om ouders op ideeën te brengen en de pedagogisch medewerkers hebben op die momenten door hun voorbeeldrol positieve invloed op de ouderbetrokkenheid. Ouders ervaren zo ook het plezier dat kinderen bijvoorbeeld hebben in het aaien van dieren of het lezen van boekjes.
- De **Vlinderacademie** is gericht op taalverrijking voor ouders van anderstalige kinderen. Ouders verbeteren daarbij niet alleen hun eigen taalvaardigheid, maar leren ook hoe zij hun kind kunnen ondersteunen bij het leren op school en raken meer betrokken bij de school. Ouders van de kleuters, kinderen van de Cocon en peuteropvang Het Rupsje krijgen vijf kwartier per week les in de school van de NT2-docent, waarbij zij dezelfde thema's volgen als de kinderen en ook dezelfde woorden leren die daarbij horen. Het mes snijdt op die manier aan twee kanten: de ouders verbeteren hun eigen taalvaardigheid, maar leren ook hoe zij hun kind thuis kunnen ondersteunen bij het leerproces.
- Kindcentrum de Vlinder heeft een **ouderkamer** waar ouders elkaar wekelijks kunnen ontmoeten. De ouderkamer wordt begeleid door een medewerkster van MEE& De Wering. Iedere week staat er een ander onderwerp centraal, gekoppeld aan vier thema's: kindcentrum, gezondheid en opvoeding, de wijk en ontspanning. De onderwerpen worden mede door de deelnemende ouders bepaald en zijn gericht op ondersteuning en het zoveel mogelijk beantwoorden van vragen die spelen bij de ouders. Denk bij opvoedkundige thema's bijvoorbeeld aan onderwerpen als gezonde voeding en grenzen stellen. De ouderkamer is een ontmoetingsplaats waar ouders elkaar kunnen treffen, waar contacten ontstaan tussen ouders en school, maar ook tussen ouders onderling. In de ouderkamer wordt samengewerkt met onder andere het Centrum Jeugd en Gezin, GGD, Welschap, de bibliotheek en de gemeente.

Verder houden wij ouders op de hoogte van het bijzonderheden over de groep via het digitale ouderportaal Social Schools.

Ouderraadpleging

Het Rupsje en de Vlinder vormen gezamenlijk een ouderraad en MR. Potentiele leden kunnen zich melden bij de directie. Indien er geen ouders van de peuteropvang zich aanmelden, werken wij met een alternatieve ouderraadpleging.

Bij belangrijke wijzigingen in het beleid informeren wij de ouders via Social Schools en nodigen wij hen uit om hierop hun advies te geven.

Bijlage 2: Praktische informatie

Afwezigheid

Wanneer een kind niet verschijnt bij de peuteropvang en ouder(s) of verzorgers hun kind niet hebben afgemeld, onderneemt de pedagogisch medewerker de volgende stappen:

- De pedagogisch medewerker vraagt de volgende keer dat het kind komt naar de reden van verzuim en verzoekt de ouders/verzorgers hun kind bij verzuim voortaan af te melden.
- Als een kind het volgende dagdeel nog niet is gekomen, neemt de pedagogisch medewerker contact op met de ouders. Bij zorgen over een gezin, neemt de pedagogisch medewerker dezelfde dag al contact op.
- Als na enkele dagen geen reactie is ontvangen van de ouders, informeert de pedagogisch medewerker de directie en ib-er. Er zal dan besproken worden of er contact opgenomen wordt met het consultatiebureau of een melding gemaakt wordt in de Verwijsindex.

Extra dagdelen en het ruilen van dagen

Het ruilen van dagdelen of het afnemen van extra dagdelen is mogelijk bij Het Rupsje mits hiervoor ruimte is in de groep.

Suggesties en klachten

Tabijn heeft een regeling suggesties en klachten. U vindt deze op de website van Tabijn. Door het beschrijven van uw opmerking en/ of mogelijke klacht, geeft u ons tevens de mogelijkheid de kwaliteit van onze opvang te verbeteren.

Veiligheidsprotocollen

Tabijn werkt met diverse protocollen om de veiligheid te waarborgen; de gedragscode, de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, protocol medicijnverstrekking en het beleid bij agressie en geweld bijvoorbeeld. Daarnaast is er een beleidsplan veiligheid en gezondheid voor Het Rupsje. U kunt deze documenten bij de directie opvragen.

Verlaten stamgroep en locatie

De meeste activiteiten vinden in de binnenspeelruimte plaats. Ook gaan kinderen dagelijks naar de buitenruimte. Regelmatig zijn er uitstapjes, bijvoorbeeld naar de Speel-o-theek, bibliotheek, speeltuin enz. Er gaan altijd voldoende begeleiders mee.

Bijlage 3: Deskundigheidsbevordering in de kinderopvang

Kinderopvang is een vak. De basis voor kwalitatief goede kinderopvang is een team van professionele medewerkers. Onze medewerkers zijn minimaal opgeleid met Pedagogisch Werk niveau 3. Bij Tabijn hebben veel medewerkers combinatiefuncties binnen het onderwijs en de kinderopvang. Om deze reden zijn de meeste medewerkers geschoold als onderwijsassistent niveau 4, Pedagogisch werk niveau 4, Sociale Pedagogisch Hulpverlener, Pedagoog of Gymvakteerkracht. We vinden het belangrijk om continue te investeren in de pedagogische kennis en vaardigheden van onze medewerkers. Wij doen dit onder andere door inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker, continue scholing en het opleiden van medewerkers in opleiding en stagiaires.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker

De pedagogisch beleidsmedewerker is sinds 2019 een verplichte rol binnen de kinderopvang. Deze draagt bij aan de kwaliteit van de kinderopvang en heeft twee belangrijke taken. Ten eerste de ontwikkeling en invoering van het pedagogisch beleid. Ten tweede het coachen van pedagogisch medewerkers bij hun werkzaamheden. Tabijn heeft gekozen om deze rol te splitsen in twee functies, namelijk: een Beleidsmedewerker Kinderopvang en een Pedagogisch Coach.

Beleidsmedewerker Kinderopvang:

Het primaire aandachtsgebied van de beleidsmedewerker is de kwaliteit van de kinderopvang van Tabijn. De beleidsmedewerker richt zich op het ontwikkelen en monitoren van het (pedagogisch) beleid en ondersteunt bij het vertalen van de (pedagogische) beleidsvoornemens naar de concrete werkpraktijk. De beleidsmedewerker vormt een verbindende schakel tussen onderwijs en kinderopvang en draagt bij aan een doorgaande lijn van 0 tot 13 jaar. Verder geeft de beleidsmedewerker advies aan het management van de organisatie en de directeurs en coördinatoren van de kindcentra, over de vormgeving en uitvoering van het pedagogisch beleid. Tot slot zorgt de beleidsmedewerker voor kennisoverdracht over de ontwikkeling van kinderen en het beleid in de vorm van bijeenkomsten, trainingen en workshops aan medewerkers.

Vanuit de Wet Kinderopvang is de minimale inzet voor een pedagogisch beleidsmedewerker 50 uur beleidsuren per locatie per jaar. Tabijn beschikt over 13 locaties (unieke LRK-nummers) en heeft één beleidsmedewerker Kinderopvang in dienst, voor 32 uur per week (32 uur X 52 weken = 1664 uur per jaar). Met onderstaande tabel wordt de inzet van beleidsuren inzichtelijk gemaakt. Tabijn heeft gekozen om de beleidsuren evenredig over de locaties te verdelen. Binnen de huidige formatie van de pedagogisch beleidsmedewerker is nog volop ruimte voor de wettelijk verplichte uren voor Het Rupsje (50 uur).

	Aantal locaties	Aantal uren per jaar
Minimale wettelijke inzet	1	50
Minimale wettelijke inzet Tabijn	15	750 (15 X 50)
Daadwerkelijke inzet Tabijn	15	1664
Daadwerkelijke inzet per Tabijn locatie	1	110(1664 : 15)

Inzet pedagogisch coach

De pedagogisch coach van Tabijn ondersteunt de kinderopvanglocaties van Tabijn. De coach richt zich op het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de kindcentra en de professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. (Nieuwe) pedagogische kennis en het beleid worden geïmplementeerd door het coachen, ondersteunen en adviseren van medewerkers bij hun werkzaamheden op de groep. Bij complexe situaties kan de coach ingeschakeld worden voor extra begeleiding of ondersteuning. De coach toetst het pedagogisch handelen en vertaalt het beleid naar concrete adviezen.

Verder bewaakt de coach de kwaliteit van het functioneren van de medewerkers en draagt samen met de leidinggevende bij aan het coachingsplan, zowel individueel als groepsgericht. Structurele knelpunten in de ontwikkeling van medewerkers en werkzaamheden worden gesignaleerd. De pedagogisch coach richt zich nadrukkelijk op de professionele ontwikkeling van medewerkers, deze informatie wordt actief gedeeld met medewerkers en leidinggevende. Minimaal twee keer per jaar vindt een overleg plaats tussen de pedagogisch coach en leidinggevende over de ontwikkeling van medewerkers en het team.

Informatie over de persoonlijke ontwikkeling van een medewerker, wordt niet direct gedeeld met de leidinggevende. Het initiatief om persoonlijke informatie te delen met de leidinggevende ligt bij de medewerker.

Vanuit de Wet Kinderopvang is de minimale inzet voor een pedagogisch coach 10 uur coachingsuren per fte per jaar. Het aantal benodigde uren is per locatie berekend, op basis van het aantal fte vaste krachten en flexibele medewerkers. Tabijn heeft één pedagogisch coach in dienst, voor 16 uur per week (16 uur x 52 weken = 832 uur per jaar). Met onderstaande tabel worden de inzet van coachingsuren inzichtelijk gemaakt (peildatum 01-01-2020). Binnen de huidige formatie van de pedagogisch coach is nog volop ruimte om de wettelijk verplichte coaching voor Het Rupsje te realiseren.

	Aantal fte	Aantal uren per jaar	Aantal personeelsleden
Bareel	5,6	56	20
Blokkendoos (per 1-7-2020)			
Branding	0,6	6	2
Helmgras en Helmgras Sport	2,7	27	9
Kornak, Kornak Sport, BTU	4,3	43	12
Mozaïek	1,5	15	7
Mozaïek peuter	0,8	8	2
Otter	3,3	33	9
Paulus	2,7	27	7
Paulus peuter	1,7	17	3
Rupsje (per 1-7-2020)			
Visser 't Hooft	1,7	17	6
Minimale wettelijke inzet Tabijn	24,9	249(10 X 24,9)	77
Daadwerkelijke inzet Tabijn	24,9	832	77
Gemiddelde inzet Tabijn per fte	1	33 (832 : 24,9)	

Om goed aan te sluiten bij de behoefte van de teams en de individuele medewerkers heeft Tabijn gekozen om de coachingsuren flexibel in te zetten naar behoefte. De locaties kunnen bijvoorbeeld om meer ondersteuning van de pedagogisch coach vragen bij: nieuw personeel, het openen van een nieuwe groep, het begeleiden van een individueel kind of het implementeren van een training. Iedere medewerker ontvangt jaarlijks minimaal individuele coaching in de vorm van een observatie, een coachingsgesprek en het opstellen van het coachingsplan. De daadwerkelijke verdeling van de coachingsuren wordt door de locaties schriftelijk bijgehouden en vastgelegd, zodat deze inzichtelijk zijn voor pedagogisch medewerkers en ouders.

Scholingsplan pedagogisch medewerkers Tabijn 2020

Oog voor Interactie:

In 2019 is Tabijn gestart met de cursus “Oog voor interactie” voor alle pedagogisch medewerkers van de opvanglocaties. Deze cursus geeft verdieping in de zes interactievaardigheden van Riksen-Walraven:

- Sensitieve responsiviteit.
- Respect voor de autonomie.
- Structureren en leidinggeven.
- Praten en uitleggen.
- Ontwikkeling stimuleren.
- Begeleiden van onderlinge interacties.

De cursus wordt ingezet om pedagogisch medewerkers bewust te maken van hun pedagogisch handelen en waar nodig te verbeteren. Door deze cursus voor alle pedagogisch medewerkers van Tabijn aan te bieden wordt beoogd meer uniformiteit te creëren in het pedagogisch handelen vanuit de verschillende locaties en de pedagogische kwaliteit te optimaliseren.

Ongeveer $\frac{3}{4}$ van alle pedagogisch medewerkers hebben de cursus in 2019 met succes gevolgd. In 2020 zullen ook de overige pedagogisch medewerkers de cursus volgen.

Planning van coaching:

De pedagogisch coach van Tabijn richt zich op het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de kindcentra en de professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Nieuwe pedagogische kennis en het pedagogisch beleid worden geïmplementeerd door het coachen, ondersteunen en adviseren van medewerkers bij hun werkzaamheden op de groep. De coach toetst het pedagogisch handelen en vertaalt het beleid naar concrete adviezen. Verder bewaakt de coach de kwaliteit van het functioneren van de medewerkers en draagt samen met de leidinggevende bij aan de ontwikkelplannen voor individuele pedagogisch medewerkers en het gehele team van een locatie.

Hoeveel coaching een locatie paar jaar ontvangt is afhankelijk van het aantal medewerkers in dienst en het aantal Fte. In de paragraaf “Inzet pedagogisch beleidsmedewerker”, wordt de verdeling van de coachuren inzichtelijk gemaakt.

In 2019 werden de pedagogisch medewerkers specifiek gecoacht in hun ontwikkeling van Sensitieve responsiviteit en Respect voor autonomie. Deze interactievaardigheden worden gezien als de basis voor het pedagogisch handelen. Om deze reden is bewust gekozen om de pedagogisch medewerkers ruim de tijd te geven om deze vaardigheden verder te ontwikkelen.

In 2020 wordt coaching van Sensitieve responsiviteit en Respect voor autonomie afgerond en zullen ook de overige interactievaardigheden aan bod komen. De planning van het coachen ziet er als volgt uit:

Maand	Interactievaardigheid
Januari en februari	Afronding Sensitieve responsiviteit en Respect voor de autonomie
Maart en april	Structureren en leidinggeven
Mei en juni	Praten en uitleggen
Augustus, september en oktober	Ontwikkeling stimuleren
November en december	Begeleiden van onderlinge interacties

Coachcyclus:

In bovenstaand overzicht is te zien dat een coachcyclus ongeveer twee maanden duurt. Om effectief te kunnen coachen wordt een actieve bijdrage gevraagd van de pedagogisch medewerkers. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor hun professionele ontwikkeling. Voordat een interactievaardigheid geïntroduceerd wordt, zorgen de pedagogisch medewerkers dat zij het hoofdstuk uit het cursusboek van “Oog voor interactie” hebben doorgenomen. De pedagogisch coach gebruikt voor het observeren van het pedagogisch handelen de Kijklijsten van de interactievaardigheden. Pedagogisch medewerkers kunnen deze Kijklijsten vinden in het cursusboek.

Een coachcyclus start met de introductie van een interactievaardigheid tijdens een teamvergadering. De pedagogisch coach kan bij dit overleg aanwezig zijn. Tijdens de vergadering wordt een aantal onderwerpen uit een Kijklijst gekozen waar het team de komende 2 maanden verder in wil ontwikkelen. Ze gaan op de groep bewust met de interactievaardigheid aan de slag, observeren elkaar met behulp van de kijklijsten en geven feedback. Tijdens een individueel gesprek met de pedagogisch coach wordt ook een persoonlijk doel met de pedagogisch medewerker afgesproken. De pedagogisch coach maakt onder andere gebruik van Video Interactie Begeleiding (VIB) om gericht te coachen. Aan het einde van een cyclus wordt tijdens een teamvergadering de ontwikkeling van de interactievaardigheid geëvalueerd. Indien nodig worden nieuwe afspraken gemaakt, bijvoorbeeld over de organisatie van de groep. Vervolgens wordt de volgende interactievaardigheid geïntroduceerd, enzovoort.

Scholingsplan pedagogisch medewerkers Voorschoolse Educatie 2020

Voor medewerkers die werken op de peutergroepen heeft Tabijn een apart scholingsplan, omdat er specifieke scholing is vereist voor de groepen met Voorschoolse Educatie (VE). Medewerkers moeten in het bezit zijn van een VE-certificaat. De peutergroepen van Tabijn werken met een VVE-programma dat goed aansluit bij de methode van de kleutergroepen. Om deze reden gebruikt Tabijn verschillende VVE-programma's op de kindcentra.

Tabijn maakt gebruik van de training “Verrijken In-Zicht (VE: Voorschoolse Educatie), die verzorgd wordt door KIKI Training en Coaching. Deze training voldoet aan de landelijke eisen Voorschoolse Educatie vanuit wet- en regelgeving. Het programma is gericht op ontwikkelingsstimulering voor elk kind. Net als de training “Oog voor Interactie” richt Verrijken In-Zicht zich op de eigen rol in de interactie met kinderen. Medewerkers worden zich meer bewust van hun eigen pedagogisch handelen, effectief communiceren en het toepassen van de zes interactievaardigheden. De training Verrijken In-zicht richt zich specifiek op het stimuleren van de ontwikkeling van het jonge kind op het gebied van taal, rekenen, bewegen en sociaal-emotioneel. Activiteiten en ondersteuning worden op een procesmatige en speelse manier aangeboden. Medewerkers leren aan te sluiten op het tempo, de behoefte en de ontwikkeling van elk individueel kind. Het VVE-programma kan optimaal afgestemd en ingezet worden, door gebruik te maken van de verschillende niveaus van activiteiten en thema's, die aansluiten bij de kinderen.

De opbouw van de training is als volgt:

1. Verrijken in de praktijk: procesgericht werken.
2. Zone van naast ontwikkeling.
3. Kennis over het kindbrein.
4. De kracht van taal en interactie.
5. Kansen grijpen, kansen creëren.
6. Het belang van sensomotoriek.
7. Ondersteunen, welke rol neem je aan?
8. De speelleeromgeving.
9. Het gedrag van kinderen in zicht.
10. Het kind en zijn systeem van herkomst.
11. Omgaan met jezelf en anderen.
12. Presentatie en certificering.

Na het voltooien van Verrijken In-Zicht ontvangen medewerkers een persoonlijk certificaat. Met deze training zijn medewerkers gecertificeerd om met verschillende VVE-programma's te werken.

Intervisie:

Minimaal twee keer per jaar komen medewerkers van de peutergroepen samen voor intervisie. Deze wordt begeleid door de pedagogisch coach van Tabijn. De intervisie richt zich op Voorschoolse Educatie in de praktijk. Zowel pedagogisch medewerkers als de pedagogisch coach kunnen onderwerpen aandragen. Voorbeelden van onderwerpen zijn ouderbetrokkenheid, het afstemmen van het VVE-programma op de kinderen, het delen van thema's en activiteiten, inspiratie voor de inrichting en speelmaterialen, samenwerken binnen het kindcentrum etc.

Bijscholing:

Jaarlijks ontvangen medewerkers van de peutergroepen bijscholing op het gebied van Voorschoolse Educatie. De training "de vijf VE pijlers In-Zicht" richt zich op het werken met het VVE-programma; ontwikkelingsstimulering; het volgen van de ontwikkeling en het afstemmen van het aanbod; ouderbetrokkenheid; en het inhoudelijk aansluiten op de basisschool. Ook deze bijscholing wordt verzorgd door KIKI Training en Coaching.

De opbouw van de training is als volgt:

1. Het belang van ontwikkelingsstimulering.
2. Het bieden van ondersteuning aan het kind en deze weer afbouwen.
3. Effectief VE aanbieden, door gebruik van interactievaardigheden.
4. Aandacht voor samenwerken met kinderen, ouders en de basisschool.

Tot slot kan ook een bijscholing ingezet worden om te specialiseren in een specifiek VVE-programma, zoals bijvoorbeeld het volgen van een kop-training.

Coaching:

De medewerkers van de peutergroepen volgen dezelfde coachcyclus als andere pedagogisch medewerkers van Tabijn, zodat een team van een kindcentrum gezamenlijk aan doelen kan werken. Om de kwaliteit van de Voorschoolse Educatie te waarborgen vindt indien nodig aanvullend individuele coaching plaats op het gebied van werken met het VVE-programma, ontwikkelingsstimulering; het volgen van de ontwikkeling en het afstemmen van het aanbod; ouderbetrokkenheid; en het inhoudelijk aansluiten op de basisschool.

Evaluatie:

Het scholingsplan voor de medewerkers van de peutergroepen wordt jaarlijks geëvalueerd. De evaluatie vindt plaats in een overleg met de directeurs, coördinatoren, de pedagogisch coach en de beleidsmedewerker kinderopvang. Voor de evaluatie wordt gebruik gemaakt van de intervisies,

observaties en de coachingsplannen. Indien nodig wordt de bijscholing voor de Voorschoolse Educatie aangepast aan de behoefte van de locaties. Bijvoorbeeld door te verdiepen op een bepaald onderwerp. Ook de intervisie en de coaching kunnen ingezet worden voor borging en verdieping.

Medewerkers in opleiding en stagiaires

We vinden het belangrijk om te blijven investeren in de professionals van de toekomst. Tabijn is een erkend leerbedrijf voor zowel onderwijs als kinderopvang. In ons kindcentrum hebben alle medewerkers een Verklaring Omtrent het Gedrag, verder staan zij ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang. Binnen de kinderopvang begeleiden wij studenten van de opleidingen Pedagogisch Werk niveau 3 en 4 en Onderwijsassistent niveau 4. Stagiaires (BOL-opleiding) en medewerkers in opleiding (BBL-opleiding) worden in principe boventallig ingezet. We vinden het belangrijk dat studenten voldoende tijd krijgen om hun stage opdrachten te volbrengen en actief ondersteund en begeleid kunnen worden door hun stagebegeleider of andere collega's. De stagebegeleider geeft feedback op de opdrachten van de student en heeft maandelijks een overleg met de student over het leerproces. Elk kindcentrum heeft ook een eigen stage coördinator, die de voortgang van de student monitort en indien nodig de stagebegeleider en student ondersteunt bij het leerproces. Een student mag handelingen uitvoeren zoals een activiteit organiseren en begeleiden, kinderen verzorgen, kinderen begeleiden in spel en huishoudelijke taken. Een student draagt geen eindverantwoordelijkheid voor een groep kinderen en werkt altijd onder begeleiding van een collega. Alleen bij een calamiteit kiezen we er soms voor om stagiaires of medewerkers in opleiding volgens wet- en regelgeving formatief in te zetten. We doen dit alleen als studenten in de derde fase van hun opleiding zitten (vanaf het derde leerjaar). Het aantal ingezette stagiaires of medewerkers in opleiding is in dit geval maximaal een derde van het totale aantal benodigde medewerkers. Voor de stagiaires geldt specifiek dat zij alleen bij een calamiteit in de schoolvakanties ingezet kunnen worden. De opdrachten die medewerkers in opleiding en stagiaires mogen uitvoeren op de groep zijn conform de eisen van hun opleiding. Meer informatie is in te zien op het kindcentrum.

Vrijwilligers

Binnen ons kindcentrum kunnen vrijwilligers ons team ondersteunen bij hun taken. Zo kunnen vrijwilligers bijvoorbeeld helpen bij een activiteit begeleiden. Vrijwilligers die ons kindcentrum structureel ondersteunen hebben een Verklaring Omtrent het Gedrag en staan ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang. Afhankelijk van de werkzaamheden, kan een vrijwilliger een vergoeding ontvangen.